

raznim oblastvom ter je sploh zastopnik teh društev, katera so se vsa podvrgla kontroli deželnega odbora. V tej lastnosti sklicuje deželni odbor sem ter tje tudi občne shode članov nižjeavstrijskih posojilnih društev, kateri so vedno dobro obiskani ter bistveno pripomorejo, da se ohrani enota in enakoličnost sistema in poslovanja.

Solnogradsko. Pospešitev ustanovitve hranilnic in posojilnic po sistemu Raiffeisen omejena je bila edino le na dovoljevanje brezobrestnih, v 10letnih obrokih povračljivih posojil po 100 gld. iz deželnega zaklada v svrhu poplačevanja stroškov za prvo opravo posojilnic; za bodočnost pa se namerava vpeljati perijodična revizija blagajnic ob deželnih stroških ter deželnemu odboru izročiti zastopništvo vseh blagajnic.

Štajersko. Deželni odbor je izdal navodilo za poslovanje hranilnih in posojilnih društev po Raiffeisenovem sistemu. Dežela dovoljuje brezobrestna posojila v svrhu olajšave stroškov za prvo opravo v zneskih po 50 do 250 goldinarjev, kakor tudi v svrhu dobave prve glavnice po 3% obrestna posojila v najvišjem znesku 2000 gl. V ta namen bil je deželnemu odboru dovoljen kredit 100 000 goldinarjev. Vsa društva, ki prosijo za podporo iz tega kredita, podvržejo se s tem višjemu nadzorstvu deželnega odbora. Ta mora društva pri njihovi ustanovitvi podpirati s svetom ter njih poslovanje vsako leto pregledati. Posvetovanje pri ustanovitvi društev in pa revizija izročila se je za sedaj uradniku dež. knjigovodstva.

Tirolsko. V svrhu ustanovitve hranilnic in posojilnic po sistemu Raiffeisenovem dovolil je deželni odbor prispevke, in sicer: 1.) za ustanovitev posameznih hranilnih in posojilnih društev, 2.) za plačevanje stroškov revizije in nadziranja, 3.) za ustanovitev centralne blagajnice vseh nemško-tirolskih Raiffeisenovih društev, katera ima kot centralni izravnalni urad poslovati med posameznimi društvi.

Dovolitev podpore določeval je deželni zbor vsako leto posebej ter znaša ista od leta 1892. dalje za nemški del dežele vedno po 3000 gld. Primeren prispevek je bil dovoljen tudi za italijanski del dežele, kjer pa se zaradi bistveno različnih razmer nahajajo še drugi zavodi: banca cooperativa in banca popolare.

V svrhu pokritja ustanovilnih stroškov, sosebnoprave poslovnih knjig dovoljujejo se podpore do 250 gld. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni del.

Benjamin Aptorp Gould.

Dne 26. novembra lanskega leta umrl je slaven ameriški zvezdoznanec B. A. Gould, na naslednjih nekega nesrečnega padca. Rojen je bil Gould v Bostonu dne 27. septembra 1824. leta in se je izobrazil v latinski šoli, pozneje pa na Harvardovem kolegiju v Cambridgu, kjer je 1844. leta z odliko napravil doktorski izpit iz

matematično-fizičnih predmetov. Ko je bil nekaj časa učitelj, se je popolnoma posvetil znanosti.

Leta 1845. šel je v Evropo, da se je na greenwiški, pariški, berlinski in gotski zvezdarni baval z zvezdoznanstvom. Leta 1848. se je vrnil v Ameriko in se je udeležil premerjevanja ameriškega obrežja. Pokazal je veliko nadarjenost in je metodo brzojavne določbe prekoatlanskih dolgotnih diferenc jako izboljšal.

1850. je ostavil v Cambridgu časopis „Astromical Journal“ in je postal 1856. ravnatelj zvezdarne v Albanyju. Zastonj si je prizadeval, da v korist znanosti ohrani zavod, katerega je brezplačno vodil. 1858. se je odpovedal ravnateljstvu in se je v Bostonu baval samo z zvezdoznanskimi deli.

Leta 1865. je Gould preiskal južno nebesno poloblo. Za to podjetje so sprva hoteli dati denarja prijatelji njegovi v Bostonu. Naposled se je pa za stvar zavzel argentinski minister in pozneje predsednik argentinske republike Sarmiento in podjetje se je uresničilo, ko jo je privedlo 1870. do osnove narodne zvezdarne v Cordobu, kamor je Goulda poklicala argentinska vlada. Osnova te zvezdarne je zatorej pomenljiva, ker ž njo se še le začne preiskavanje južnega neba, česar se je Gould z vso marljivostjo lotil. Petnajst let je Gould deloval v Argentiji. Baval se je s popisovanjem južnega neba, katero delo ni bilo lahko. Napravil je seznam vseh južnih zvezd do 7. velikosti. Gouldova druga zvezdoznanska dela so izšla v Cordobi v 15. zvezkih. Poslednji zvezek izšel je le malo pred smrtjo njegovo.

Poleg drugih stvari se je Gould posebno baval s fotografovanjem neba in je rabil to sredstvo za natančnejše zvezdoznanske merjenja. On je bil j edin začetnik v v tem oziru. V Cordobi je bil napravil nad 7400 fotografij raznih zvezdnih skupin. Na teh fotografijah jih je studiral. Ko se je v Boston povrnil, je bil zopet 1885. l. začel izdajati svoj zvezdoznanski list, ki od leta 1861. ni več izhajal.

Poučni in zabavni drobiž.

Deset narodnih zapovedi. Tržaška „Edinost“ priporoča z ozirom na sedanje ondote razmere, da Slovenci spolnujejo naslednje narodne zapovedi: 1.) Spoštuj in ljubi svoj narod iz dna svojega srca vse dni svojega življenja. 2.) Ne zatajaj nikdar svoje narodnosti niti doma niti v javnosti. 3.) Uklanjaj se vedno narodni disciplini. 4.) Brani in ljubi svoje narodne voditelje. 5.) Ne prestopi nikdar praga svojih sovražnikov in ne daj jim zaslužka. 6.) Ne delaj sramote milemu narodu s surovim obnašanjem, vedi se ob vsaki priliki možato in odločno. 7.) Podpiraj vedno le svoje rojake — trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd. Ako podpiraš svojega nasprotnika, pomagaš zatirati svoj narod, rediš gada na svojih prsih, ki te skuša s svojim strupom za veke pokončati; s takim dejanjem prodajaš rod in sebe v sužnost. 8.) Ne sovraži svojega brata, Slovenec je kakor ti, če tudi je v mišljenju kaka razlika. Medsebojni prepir naj popolnoma izgine s slovenskih tal. Delajmo vsi za enega, eden za vse. 9.) Ne oziraj se po dekletih nasprotne narodnosti, ker, ako bo kedaj tvoja žena, boš ti njen rob, tvoji otroci pa narodne izdajice. 10.) Ne imej poželenja nad blagom nasprotnika. Tudi ako ga hočeš,